

POSTANOWIENIE

20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 20 grudnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi M. H.
o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego
z 15 września 2020 r., V CNP 9/20
odrzucającego skargę M. H. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 18 maja 2018r., I ACa 1174/17
w sprawie z powództwa M. H.
przeciwko P. W. i T. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

AD

UZASADNIENIE

M. H. wniosła do Sądu Najwyższego skargę o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., V CNP 63/23, wydanym na skutek skargi wnioskodawczyni o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 18 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania została złożona osobiście przez stronę. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym natomiast obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (art. 87¹ § 1 k.p.c.). Dotyczy to

również skargi o wznowienie postępowania (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 marca 2023 r., I NSP 21/23; z 20 grudnia 2021 r., IV CO 266/21; z 15 lipca 2020 r., II PO 19/20). Sporządzenie takiej skargi osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność odrzucenia takiego zażalenia wprost, jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełnienia tego braku. Niemożliwe również jest usunięcie takiego braku samodzielnie przez stronę, ani jej pełnomocnika w jakiegokolwiek formie (zob. m.in. postanowienia SN z 9 lipca 2021 r., IV CZ 26/21; z 16 lipca 2021 r., I CZ 21/21; z 25 lutego 2022 r., III CZ 46/22; z 14 czerwca 2022 r., III CZ 197/22).

Wynikający z art. 87¹ § 1 k.p.c. obowiązek zastępowania stron w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przez adwokatów lub radców prawnych w niczym nie ogranicza konstytucyjnego prawa strony do sądu, lecz służy jego realizacji. Celem wprowadzenia przymusu adwokacko - radcowskiego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym było bowiem zapewnienie aktywności i profesjonalizmu działaniom stron w postępowaniu przed tym najwyższym organem sądowym, dlatego takie zastępstwo strony służy zapewnieniu skutecznej ochrony jej interesów w postępowaniu (zob. np. postanowienie SN z 9 listopada 2018 r., V CZ 76/18). Każdemu znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej przysługuje natomiast prawo ubiegania się o ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika procesowego z urzędu (zob. np. postanowienie SN z 4 lipca 2008, I CZ 49/08).

Na marginesie należy wskazać, że również w przypadku, gdyby skarga została złożona przez profesjonalnego pełnomocnika, podlegałaby odrzuceniu. Skarżąca uzasadniła bowiem potrzebę wznowienia postępowania zmianą linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, która nastąpiła w drodze uchwały wydanej w dacie późniejszej niż zaskarżone postanowienie tegoż Sądu. Zmiana linii orzeczniczej w ogóle, a zmiana linii orzeczniczej *ex post* w szczególności nie należy bowiem do zamkniętego katalogu ustawowych przesłanek wznowienia postępowania, do których zalicza się: nieważność postępowania ze względu na niewłaściwy skład sądu lub ze względu na brak legitymacji po którejś ze stron (art. 401 k.p.c.), niezgodność podstawy prawnej orzeczenia z Konstytucją, orzeczona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego (art. 401¹ k.p.c.), oparcie wyroku na

dokumencie podrobionym lub przerobionym bądź uzyskanie wyroku w wyniku przestępstwa stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym (art. 403 § 1 k.p.c. i art. 404 k.p.c.), wykrycie prawomocnego wyroku zapadłego już w tej samej sprawie, bądź wykrycie faktów lub środków dowodowych, które nie mogły być powołane w zakończonym postępowaniu (art. 403 § 2 k.p.c.).

Ponadto, do wznowienia postępowania przed Sądem Najwyższym może dojść jedynie w wyjątkowych przypadkach, kiedy któraś z wymienionych przesłanek wznowienia odnosi się wyłącznie do postępowania prowadzonego przed tym Sądem (zob. postanowienie SN z 8 października 2020 r., IV CO 189/20).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę o wznowienie postępowania jako niedopuszczalną.

AD

[a!]